

**2009 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇE
KANUNU TASARISI İLE 2007 MALÎ YILI MERKEZİ YÖNETİM KESİN HESAP KANUNU
TASARISI'NIN PLAN VE BÜTÇE
KOMİSYONU GÖRÜŞME
TUTANAKLARI**

BAŞKAN: Sait AÇBA (Afyonkarahisar)
BAŞKANVEKİLİ: Mehmet Altan KARAPAŞAOĞLU (Bursa)
SÖZCÜ : Hasan Fehmi KINAY (Kütahya)
KÂTİP : Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)
-----O-----

10.11.2008

İÇİNDEKİLER

- İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
- Emniyet Genel Müdürlüğü
- Jandarma Genel Komutanlığı
- Sahil Güvenlik Komutanlığı

...

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Akçay.

Sayın Hamzaçebi...

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, bürokrasinin çok değerli temsilcileri, İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü bütçelerini görüşüyoruz. Bu görüşmelerde, bu Bakanlığın ve Genel Müdürlüğün görev alanına giren güvenlik kavramı ön plana çıktı. Bütün yıllarda böyleydi, yine, bu yıl da şaşırtan herhangi bir şey yok. Bu bütçelerde güvenlik kavramının öne çıkması kadar doğal bir şey olamaz. Çünkü, devletin en temel görevi vatandaşlarının, daha doğru bir ifadeyle, sınırları içerisinde yaşayan bireylerin güvenliğini sağlamaktır. Devletin ortaya çıkış nedeni de esasen güvenlik ihtiyacındadır. Güvenlik ihtiyacı devleti yaratmıştır. Bu ihtiyaç nedeniyle devletin en temel görevi güvenliği sağlamaktır.

Yine, güvenlik deyince, ortaya ilk olarak bireyin can güvenliği önümüze gelir. Can güvenliği yani yaşama hakkının devamı, yaşama hakkının güvence altına alınması devletin en temel görevidir. Yaşama hakkı olmaksızın diğer hiçbir hakkın olması düşünülemez. Bütün haklar yaşama hakkının üzerine inşa edilir diyebiliriz .

Yine, devleti yaratan ikinci güvenlik unsuru mülkiyettir; birisi yaşama hakkı, can güvenliği ise bir diğeri de mülkiyettir yani mülkiyetin güvenliği. Mülkiyetin güvenliğinin sağlanması da devletin var oluş nedenlerinden birisidir.

Devletle ilgili yorum yapan veya araştırma yapan, görüş ortaya koyan siyaset felsefecileri “devlet” kavramının oluşumu öncesinde, devletin ortaya çıkışı öncesindeki durumu doğa durumu olarak nitelendirirler. Doğa durumunda, belki özgürlükler sınırsız gibi gözükebilir ancak böyle bir ortamda anarşi vardır, belirsizlik vardır, endişe vardır, yani hepsini birden ifade edecek olursak, güvensizlik vardır. İşte bu nedenle güvenlik kavramı son derece önemlidir ve güvenlik gücünü kullanan birimlerin bu temel görevi yerine getirebilmek amacıyla diğer kamu kurumlarına, diğer kamu görevlilerine ve kamu hizmetlerine kıyasla daha farklı yetkilere ve konuma sahip olması da son derece doğaldır. İşte güvenlik güçlerinin başka hiçbir kurumda, birimde olmayan yetkileri vardır, silah kullanma, güç kullanma gibi yetkileri vardır. Ancak güvenlik güçlerine sağlanan bu geniş alanın, güvenlik güçlerinin uygulamalarıyla doldurulması, bu gücün kullanılması sırasında çeşitli sorunlar ortaya çıkabilmektedir.

Bir yandan, güvenliği sağlamak güvenlik güçlerinin en temel göreviyken, bir yandan bu güvenliği sağlarken insan hakkı ihlalleri de ortaya çıkabilmektedir. İnsan hakkı ile güvenlik hakkı, güvenlik ihtiyacı, her ikisinin birbiriyle çelişen kavramlar olmaması gerekir. Ancak zaman zaman

güvenlik ihtiyacı daha üst bağlamda bir millî güvenlik kavramı içine yerleştirilmek suretiyle ele alındığı için, insan hakkı ihlalleri de olabilmektedir. Bu, son derece önemlidir.

Emniyet teşkilatımız çok büyük, güçlü bir teşkilat, 200 bini aşkın personeli var. Böyle bir kurumun uygulamalarında zaman zaman insan hakkı ihlali diyebileceğimiz veya biraz önce saydığım temel hakları zedeleyen bazı uygulamaların olabildiğini görüyoruz. Bunların ben istisnai olaylar olduğunu düşünüyorum. Koca bir teşkilatı, Türkiye'nin, Türk insanının, Türkiye'de yaşayan kişilerin, insanların güvenliğini sağlamakla görevli bir kurumun uygulamalarında ortaya çıkan ve zaman zaman basına yansıyan olayları ben Emniyetin tümüne mal etmek gibi bir düşüncede değilim, Emniyetin böyle bir anlayışının olduğu kanaatinde değilim. Ancak bunu söylerken, yine de basına yansıyan ve son günlerde kamuoyunu oldukça tedirgin eden, rahatsız eden olaylar konusunda, Sayın Bakanın, Sayın Genel Müdürün dikkatini biraz bu olayların üzerine ve bunların tekrar etmemesi noktasına çekmek istiyorum.

Örnek veriyorum: 2008 yılının Ekim ayında Antalya'da motosikletiyle giderken "dur" ihtarına uymayan Çağdaş Gemik isimli bir gencimiz öldürüldü, polis kurşunlarına hedef oldu ve öldü.

Yine, İstanbul'da bir polis memurunun parkta oturan bir gence olan saldırısında, orada çıkan tartışma sonucunda meydana gelen olayda Yasin Kırbaş isimli bir gencimiz felç oldu.

Baran Tursun isimli bir vatandaşımız, yine polisin "dur" ihtarına uymadığı için başından vurularak öldürüldü, öldü, önce bir koma dönemi yaşandı, daha sonra öldü. Belki başka örnekler de bulabiliriz.

2007 yılında, İstanbul'da bir Nijeryalı Festus Okey olayı vardı. Bir Nijeryalı genç Emniyette, karakolda sorgulama sırasında öldü. Buna ilişkin Emniyet Genel Müdürlüğü, daha doğrusu İstanbul Valiliği bir açıklama yaptı o zaman "Bu gencin üzerinde esrar bulunduğu anlaşıldı, böyle bir olay olunca panik hâlinde polisin silahına sarılınca, silah ateş aldı öldü." anlamında bazı açıklamalar yapıldı. Diğer olaylarla ilgili de ilgili birimlerin, polisin açıklamaları var.

Bunların, tekrar ediyorum, istisnai olaylar olduğunu kabul ediyorum. Ancak yine de üzerinde düşünülmesi gereken ciddi olaylardır bunlar. Bunların tekrarının mutlaka önlenmesi gerekir. Örneğin, cezaevinde işkenceden ölen bir Engin Ceber vardı, bu gerçi Adalet Bakanlığının görev alanına giriyor. Ama burada, Sayın Adalet Bakanı kamuoyu karşısında bir özür diledi. Acaba bu saydığım olaylar karşısında Sayın İçişleri Bakanının özür borcu olan aileler var mıdır? Sayın Bakan bu konuda ne düşünüyor? Emniyet teşkilatımız, bu basına akseden olaylar konusunda hangi soruşturmaları yapmıştır? Bu polislerle ilgili yapılan soruşturma sonucu ne olmuştur? Ceza verilmiş midir? Bunların önlenmesi için acaba Emniyet teşkilatımız ne düşünüyor, hangi önlemleri almayı düşünmektedir?

Değerli arkadaşlar, İçişleri Bakanlığı bütçesi vesilesiyle gündeme getirmek istediğim bir diğer konu, yolsuzluk kavramı çerçevesinde, yolsuzluk olayları çerçevesinde Trabzon'da bir belediyede yaşanan bir olaydır.

Adalet ve Kalkınma Partisinin kuruluş günlerinde ve iktidar sürecinde Sayın Başbakan'dan başlayarak, sayın bakanlara, Hükûmet yetkililerine ve partinin her kademedeki temsilcilerine, sözcülerine kadar herkesin "3Y" sembolüyle ifade ettiği bir kavram vardı. "3Y" sembolü kulağa hoş gelen, akılda kolay kalan, bu nedenle de takibi son derece kolay olan bir kavram oldu. "3Y" yani yolsuzluk, yoksulluk, yasaklar konusunda Adalet ve Kalkınma Partisinin tutumu, seçim bildirgesinden parti programına kadar ve Hükûmet sözcülerinin beyanlarına kadar hemen her yerde yer aldı. Neler yapılmıştır bunların önlenmesi konusunda diye baktığımda, ben doğrusu çok fazla bir şey bulamıyorum. Ama yolsuzluk konusunda özellikle, onların önlenmesi konusunda hiçbir şey yapılmadığını veya Hükûmetin bunları önleme konusunda kararlı bir tutum sergilemediğini söyleyebilirim.

2002 Kasımından bu yana, 2007 Kasımındayız, AKP Hükûmetinde yedinci yılına giriyor, ancak yolsuzlukların önlenmesi konusunda ne kadar mesafe aldığımız konusunda bir değerlendirme yaparsak, bu konuda ciddi bir mesafe aldığımızı söylemenin mümkün olmadığını düşünüyorum. En son Deniz Feneri Derneği davasıyla yaşanan olaylarda Sayın Başbakanın ve Hükûmetin tutumu, buna yaklaşımı, Silivri'deki bir arsadaki imar yolsuzluğu, Gaziantep'teki bir arsada Gaziantep Büyükşehir Belediyesinin yapmış olduğu imar planı tadilatına ilişkin yolsuzluk iddiaları, yolsuzluk konusunda en son zirveye çıkan olaylardır.

Örneğin, Deniz Feneri Derneği davasında ben Sayın Bakana bir soru önergesi vermiştim: "Bu dernekle bağlantılı, Almanya'da görülen davayla bağlantılı olarak Türkiye'deki Deniz Feneri Derneğinin hesaplarının incelenmesini düşünüyor musunuz?" Henüz cevap gelmedi, belki süresi

içindedir, cevap verilmek üzeredir. Ama burada Komisyonda, Sayın Bakan, bu konuda ne düşündüğünü ifade ederse, mutlu olurum.

Partinin yönetim kademesinde birtakım değişiklikler yapılıyor. Şüphesiz bunlar iktidar partisinin kendi iç işleridir, ancak, oradaki görev değişiklikleriyle yolsuzlukların önlendiğini, önleneceğini söylemek mümkün değildir.

Bakin, Trabzon'da olan olayı, ben sizin dikkatinize sunmak istiyorum:

Trabzon'da bir belde belediyesi var, Çukurçayır beldesi Belediyesi. Trabzon İli Merkez Çukurçayır beldesinde dikili fındık bahçesi olarak kullanılan ve tapuda 657 parselde kayıtlı olan parsel ile çam ormanı niteliğindeki tapuda 658 sayılı parsel numarasıyla kayıtlı olan taşınmazlar özel mülkiyete konudur. Çukurçayır beldesindeki yapılaşmaya paralel olarak taşınmazlarını değerlendirmeyi arzu eden eski malikin belediyeye başvurusunda yasal engellerden söz edilerek taşınmazın inşaat alanı olarak kullanım olanağının bulunmadığı bildirilmiş, talebi yasal nedenler ortaya konmak suretiyle kabul edilmemiştir. Taşınmaz maliki, taşınmazının yapılaşma yönündeki olumsuzluklarının yarattığı ekonomik değer kaybını göz önünde bulundurarak taşınmazını başka kişilere satar. Satın alanlardan biri hâlen Çukurçayır Belediyesinin Adalet ve Kalkınma Partisine mensup meclis üyesi ve Belediye Başkan Vekilidir. Tapuda taşınmaz malikleri arasında yer almamakla birlikte, Belediye Başkanının da bu taşınmazın paydaşları arasında yer aldığı söylentisi mevcuttur. Taşınmazlar el değiştirdikten sonra, taşınmazın imar durumu ile ilgili olarak büyük bir hareketlilik yaşanmaya başlar. Taşınmazın tarım alanı ve kısmen orman olmasına bakılmaksızın, mevzuata aykırı şekilde yapılaşmaya öncü iş ve işlemler yapılmaya başlanır ve bu çerçevede imar planı değiştirilmek suretiyle bu parseller yapılaşmaya açılır. Bunlara karşı, imar planı değişikliğine karşı ilgili kişiler idare mahkemesinde dava açar. Davanın açılması üzerine, bu plan değişikliğinden vazgeçilir ve sonuçta, dava konusuz kaldığından dava düşer tabii ki. Buraya kadar herhangi bir sorun yok gibi gözüküyor. Sonuçta, bir plan değişikliği yapılmış, sonra bu plan değişikliğinden de vazgeçilmiş, tekrar durumun eskiye irca olduğu düşünülebilir. Ancak imar düzenlemesinde doğal karakteri korunacak alan olarak belirlenen bu parsellerle ilgili olarak içinde bulunduğumuz 2008 yılında tekrar bir imar planı değişikliğine gidilir ve belediye meclisinden böyle bir imar planı değişikliğine ilişkin karar çıkar. Şimdi, bu kararın tasdiki aşamasındadır konu. Konu, yine Trabzon gündemindedir. Trabzon'da bir yerel gazete bu konuda öteden beri hassasiyetini, vatandaşların şikâyeti nedeniyle hassasiyetini ifade eder. Bu konu, Trabzon'da son derece tartışılır, Trabzon'un gündeminde yer alır. Sayın Vali, bu konuda titizlikle hareket ediyor. Sayın Valinin tutumundan herhangi bir şekilde bir endişem söz konusu değil. Bu konuda da gerekli yasal işlemi yapacağından eminim. Ancak plan değişikliği yasalara aykırı olarak yapılıyor, ilgili yasaya, Orman Kanunu'na, imar yönetmeliklerine ve Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik hükümlerine aykırı olarak yapılmaktadır.

Bu çerçevede, ben Sayın Bakana şunu sormak istiyorum: Bu konuda siz de Bakanlık olarak ayrıca bir inceleme yapmayı düşünür müsünüz? Bu belediye hakkında, bu belediye başkanı veya bu olayda sorumluluğu olan kişiler hakkında bir işlem yapmayı düşünür müsünüz? Bu nedenle, görevden alma yetkiniz var mıdır? İçişleri Bakanı olarak sizin bu nedenle, böyle uygulamalar nedeniyle bir belediye başkanını görevden alma yetkiniz var mıdır? Varsa, böyle bir idari işleme girişmeyi düşünüyor musunuz?

Belediyeye ilgili kamuoyuna yansımış, basına yansımış olan başka konular var, ihalelerdeki usulsüzlük konuları var. Ancak onlarla ilgili olarak valilik, il idare kurulu soruşturma izni verip ilgili mercilere intikal ettiği için, onlara ilişkin herhangi bir şey söylemiyorum.

Sayın Bakana, bu çerçevede iki konuya ilişkin sorularımı daha yönelterek konuşmamı tamamlamak istiyorum.

İkinci konu, İstanbul'da İstanbul Valisinin adı birtakım yatırımlara verilmektedir. Bu doğru mudur? Bir valinin görev döneminde, devlet bütçesinden, kamu bütçesinden, kamu parasıyla yapılan kamu tesislerine kendi adını vermesini doğru buluyor musunuz? Örneğin, 2006 yılında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nda Vali Muammer Güler Anadolu Öğretmen Lisesi açılmıştır. Eğer ismi değiştirildiyse bilemiyorum, ama şu anda ismi budur.

MUSTAFA ÖZYÜREK (İstanbul) – Arsayı kendisi bağışlamıştır.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Beylikdüzü'nde bir spor salonuna yine Vali Muammer Güler'in ismi verilmiştir. Muhtemelen biraz önce sözünü ettiğim lisenin spor salonudur bu.

İstanbul-Ataşehir'de Vilayetler Hizmet Birliğine ait kız ve erkek öğrenci yurdu Vali Muammer Güler'in adını taşımaktadır.

Beylikdüzü'nde yapımına başlanan ve 14 Temmuz 2004 tarihinde temeli atılan bir ilköğretim okuluna da Muammer Güler'in adının verilmesi söz konusu. Bir vali, bir yerde görev yapar, bu görevi sona erer, başka bir ile gider. Ardından birtakım tesislere o valinin adı verilebilir, bu son derece doğaldır, ama bir valinin görev dönemindeyken, devletin bütçesinden, milletin parasıyla yaptırdığı veya yapılan yatırımlara kendi adını vermesi doğru mudur? Böyle bir hakkı var mıdır? Yoksa, bu liselerin, bu yatırımların, bu tesislerin isminden Vali Muammer Güler'in adının çıkarılmasını düşünüyor musunuz? Sayın Vali Muammer Güler'e bu konuda bir soru soracak mısınız?

Değerli arkadaşlar diğer sorum da şu...

BAŞKAN – Toparlayabilir misiniz Sayın Hamzaçebi.

MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Devamla) – Bitiriyorum.

Sorular bölümünde ayrıca söz almayacağım Sayın Başkan.

Nüfusu 2 binin altında kalan belediyelerle ilgili olarak ben Trabzon'daki iki belde belediyesi hakkında soru önergesi vermiştim. Soru önergeme Sayın Bakan cevap verdiler. Ancak verilen cevapların iki konuda eksik olduğunu düşünüyorum. O konuda Sayın Bakandan biraz daha açıklayıcı bilgi rica ediyorum. Birincisi, Trabzon ili Araklı ilçesine bağlı Çankaya beldesinde yer alan Çankaya Belediyesinin nüfusunun o belde sınırları içerisinde yer alan bir yatılı okul müdürlüğünde okuyan öğrencilerin sayısal olarak eksik kaydedilmesi nedeniyle belediyenin nüfusunun eksik belirlendiği konusunda bir sorum vardı. Sorumda şunu sormuştum: "Okul müdürlüğünün öğrenci listelerine ilişkin resmî bir bildirim var mıdır?" Çünkü, resmî bir bildirimle bu nüfus belirleniyor, ilgili mevzuat, TÜİK'in mevzuatı o şekilde. "Eğer böyle bir bildirim var ise okul müdürlüğünün hangi yetkisi tarafından imzalanmış ve hangi öğrencilerin Çankaya beldesinde ikamet etmediği bildirilmiştir?" Sorumun bu kısmına cevap alabilmiş değilim. Bu kısma daha açık, net bir cevap bekliyorum Sayın Bakandan.

Yine, aynı konuda, Trabzon Merkez Gürbulak beldesine ilişkin bir soru sormuştum. O soruma ilişkin cevap belki, soruma kıyasla tamam, ama, ilave olarak şu soruyu sormak istiyorum: Orada "15 kişinin Gürbulak beldesinde kaydı olmadığı iddiası doğru mudur?" diye sormuştum. Yani "15 kişi gerçekte Gürbulak beldesinde oturduğu hâlde orada kaydedilmediği iddiası doğru mudur?" Verilen cevapta "Onlar orada kaydedilmiştir." denilmiştir. Sorum şu: Bu adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçları hangi tarih itibarıyla ilan edilmiş? Daha doğrusu, o ilana ilişkin tespitler hangi tarihte yapılmıştır? Bu 15 kişinin kaydı hangi tarihte yapılmıştır? İlan edilen rakama dâhil midir değil midir bu 15 kişi? Onu öğrenmek istiyorum.

Son sorum, suça ilişkin istatistiklerin neden yayınlanmadığı konusunu merak ediyorum. Daha evvel bir yasa tasarısını burada görüşürken en son 2006 yılı itibarıyla o rakamları aldığımızı hatırlıyorum. 2007, 2008 yılı rakamları nedir acaba hem cana karşı hem mala karşı işlenen suçlar ve bunların yayınlanmasını düşünüyor musunuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Hamzaçebi.

...

.... İÇİŞLERİ BAKANI BEŞİR ATALAY (Devamla) – Bu konuda hiçbir müsamaha yok.

...

Trabzon'la ilgili Çukurçayır... Şimdi, valilikten de onu bilgi aldı arkadaşlarımız. Bakanlığımıza bu konuda hiçbir şey intikal etmemiş. Genellikle bu konular tabii, Bakanlığımıza bir şekilde intikal eder veya ya bir şikâyet veya normal denetlemede dikkat çeker, valiliğe intikal etmemiş. Ama valilik bu konuda zaten soruşturma başlatmış, biz de şimdi bunu bilgilendirme olarak kabul ettik. Biz de soruşturma başlatacağımız onu ifade etmiş olayım.

Değerli arkadaşlar, bu polis teşkilatı kurulan yerlerle ilgili ne zaman tamamlanacak gibi Sayın Ergin'in sorusu bu.

....